Vlaamse Regering

Ontwerp van decreet over open scholen

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

1° AGION: het Agentschap voor Infrastructuur in het Gesubsidieerd Onderwijs, opgericht bij decreet van 7 mei 2004 tot omvorming van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid "Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs" naar een publiekrechtelijk vormgegeven externe verzelfstandigd agentschap "Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs";

2° GO!: GO!-onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap.

Art. 3. De instellingen voor gewoon en buitengewoon basis- en secundair onderwijs, de instellingen voor het deeltijds kunstonderwijs en de instellingen voor het volwassenenonderwijs kunnen alleen een beroep doen op de investeringsmiddelen van AGION en het GO! voor de aankoop, nieuwbouw van schoolinfrastructuur en voor renovatie groter dan 400m² van schoolinfrastructuur, als die schoolinfrastructuur wordt opengesteld voor derden conform dit decreet.

In afwijking van het eerste lid is er al dan niet tijdelijk geen verplichting de betreffende schoolinfrastructuur voor gebruik door derden open te stellen als aangetoond kan worden dat de openstelling van die schoolinfrastructuur niet mogelijk is door objectieve factoren.

De onderwijsinstelling beslist in het licht van haar onderwijsvisie, de specifieke lokale behoefte en de geografische context over de concrete invulling

en de voorwaarden van de activiteiten die worden georganiseerd in het kader van de openstelling van de betreffende schoolinfrastructuur, vermeld in het eerste lid.

Hoofdstuk 2. Procedure

Afdeling 1. AGION

Art. 4. De inrichtende macht dient een subsidieaanvraag in bij AGION voor de reguliere subsidiëring. De subsidieaanvraag bevat een van de volgende elementen:

1° een afdoende onderbouwde motivering waaruit de voorgenomen openstelling van de schoolinfrastructuur blijkt;

2° een onderbouwde vraag voor een permanente of tijdelijke afwijking.

In het eerste lid wordt verstaan onder reguliere subsidiëring: de klassieke wijze waarop de inrichtende macht in het gesubsidieerd onderwijs beroep kan doen op de financiele middelen voor investeringen in schoolinfrastructuur conform de geldende onderwijsregelgeving.

Over de dossiers waarbij AGION optreedt in naam van de Vlaamse Gemeenschapscommissie worden tussen AGION en de Vlaamse Gemeenschapscommissie de inhoudelijke afspraken en administratieve principes vastgelegd.

De afdoende onderbouwde motivering van de voorgenomen openstelling, vermeld in het eerste lid, 1°, bevat minstens al de volgende elementen:

1° de beschrijving van de delen van de schoolinfrastructuur die worden opengesteld;

2° de voorgenomen derden die de schoolinfrastructuur zullen gebruiken;

3° een verslag van de consultatie van het lokale bestuur inzake de realisatie van een openstelling van de betreffende schoolinfrastructuur. In het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad treedt de Vlaamse Gemeenschapscommissie op als Vlaams lokaal bestuur;

4° een engagementsverklaring om derden de opengestelde schoolinfrastructuur te laten gebruiken.

De onderbouwde vraag voor een tijdelijke- of permanente afwijking, vermeld in het eerste lid, 2°, bevat minstens de volgende elementen:

1° een analyse van objectieve factoren die de volstrekte onmogelijkheid impliceren om een deel van de schoolinfrastructuur open te stellen of een bewijs van de acties die de inrichtende macht heeft ondernomen om invulling te geven aan de openstelling van de schoolinfrastructuur;

2° een verslag van de consultatie van het lokale bestuur inzake de realisatie van een openstelling van de betreffende schoolinfrastructuur. In het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad treedt de Vlaamse Gemeenschapscommissie op als Vlaams lokaal bestuur.

AGION kan om bijkomende informatie, documenten of verduidelijkingen verzoeken.

Bestaande subsidieaanvragen die vanaf een jaar na de inwerkingtreding van het decreet in aanmerking komen voor een beslissing, bevatten de elementen en onderbouwing, vermeld in dit artikel.

Art. 5. AGION beslist over het voldoen aan de openstelling van de schoolinfrastructuur of over het toestaan van de gevraagde afwijking, op basis van de elementen in artikel 4. AGION gebruikt daartoe een in overleg met het GO! opgesteld, gezamenlijk beoordelingskader. AGION brengt de inrichtende macht op de hoogte van zijn beslissing.

Als AGION beslist dat niet voldaan is aan de voorwaarde van de openstelling van de schoolinfrastructuur of dat geen afwijking wordt toegestaan, wordt de subsidieaanvraag, vermeld in artikel 4, niet goedgekeurd.

Als AGION een tijdelijke afwijking van de openstelling van de schoolinfrastructuur toestaat, bepaalt AGION de nadere voorwaarden.

Art. 6. §1. Tegen de beslissing van AGION dat niet voldaan is aan de voorwaarde van de openstelling van de schoolinfrastructuur, kan de inrichtende macht binnen veertien dagen nadat ze de beslissing van AGION heeft ontvangen, bij AGION een bezwaar indienen met een bijgevoegde motivering waaruit de openstelling van de schoolinfrastructuur blijkt.

Tegen de beslissing van AGION om geen afwijking toe te staan van de voorwaarde van de openstelling van de schoolinfrastructuur, kan de inrichtende macht binnen twee maanden nadat ze de beslissing van AGION heeft ontvangen, bij AGION een bezwaar indienen met een bijgevoegde motivering waaruit blijkt dat de openstelling onmogelijk is.

Nadat AGION het bezwaar heeft onderzocht en verdere vragen om verduidelijking en informatie heeft gesteld, als die nodig zijn, deelt AGION de definitieve beslissing mee aan de inrichtende macht.

§2. Als AGION de definitieve beslissing neemt dat niet voldaan is aan de voorwaarde van de openstelling van de schoolinfrastructuur of dat geen afwijking wordt toegestaan, wordt de aanvraag van de inrichtende macht niet goedgekeurd.

Als AGION de definitieve beslissing neemt om een tijdelijke afwijking toe te staan van de verplichting tot openstelling, bepaalt AGION de nadere voorwaarden hiervoor.

Afdeling 2. GO!

Art. 7. Het GO! keurt de reguliere financiering van infrastructuurprojecten goed waarbij de schoolinfrastructuur wordt opengesteld aan derden. Het GO! gebruikt daartoe een in overleg met AGION opgesteld, gezamenlijk beoordelingskader.

In het eerste lid wordt verstaan onder reguliere financiering: de klassieke wijze waarop de inrichtende macht in het GO! een beroep kan doen op financiele middelen voor investeringen in schoolinfrastructuur conform de geldende onderwijsregelgeving.

Bij de goedkeuring zorgt het GO! dat per infrastructuurproject bij de openstelling van de schoolinfrastructuur minstens volgende elementen opgenomen zijn in het aanvraagdossier:

1° de beschrijving van de delen van de schoolinfrastructuur die worden opengesteld;

2° de voorgenomen derden die de schoolinfrastructuur zullen gebruiken;

3° een verslag van de consultatie van het lokale bestuur inzake de realisatie van een openstelling van de betreffende schoolinfrastructuur. In het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad treedt de Vlaamse Gemeenschapscommissie op als Vlaams lokaal bestuur;

4° een engagementsverklaring om derden de opengestelde schoolinfrastructuur te laten gebruiken.

Als een infrastructuurproject wordt goedgekeurd waarbij tijdelijk of permanent wordt afgeweken van de openstelling van de schoolinfrastructuur, zorgt het GO! ervoor dat minstens volgende elementen opgenomen zijn in het aanvraagdossier:

1° een analyse van objectieve factoren die de volstrekte onmogelijkheid impliceren om een deel van de schoolinfrastructuur open te stellen of een bewijs van de acties die de inrichtende macht heeft ondernomen om invulling te geven aan de openstelling van de schoolinfrastructuur;

2° een verslag van de consultatie van het lokale bestuur inzake de realisatie van een openstelling van de betreffende schoolinfrastructuur. In het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad treedt de Vlaamse Gemeenschapscommissie op als Vlaams lokaal bestuur.

Als een infrastructuurproject wordt goedgekeurd waarbij tijdelijk wordt afgeweken van de openstelling van de schoolinfrastructuur, kan het GO! minstens rapporteren over de voorwaarden die aan de tijdelijke afwijking verbonden zijn.

Hoofdstuk 3. Handhaving en rapportering

Art. 8. De onderwijsinspectie controleert de inrichtende machten op de openstelling van de schoolinfrastructuur nadat de schoolinfrastructuur in gebruik is genomen. Ze kan daartoe de beslissingen van AGION of het GO! op basis van het gezamenlijk beoordelingskader zoals bedoeld in de artikelen 5 en 7 opvragen.

Vlaamse Regering bepaalt de nadere modaliteiten van de controle.

Art. 9. AGION kan de inrichtende machten van het gesubsidieerde onderwijs vragen om te rapporteren over het gebruik van de schoolinfrastructuur.

Het GO! kan haar scholen en scholengroepen vragen om te rapporteren over het gebruik van de schoolinfrastructuur.

Hoofdstuk 4. Slotbepaling

Art. 10. Dit decreet treedt in werking op de eerste dag van de derde maand na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS

ONTWERP VAN DECREET OVER OPEN SCHOLEN

MEMORIE VAN TOELICHTING 2
I. ALGEMENE TOELICHTING 2
A. Situering 2
B. Inhoud 2
C. Totstandkomingsprocedure 5
D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest 7
II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN 7

ONTWERP VAN DECREET OVER OPEN SCHOLEN

Samenvatting

Dit decreet bevat het kader van de principiële verplichting voor openstelling van schoolinfrastructuur. Het maakt deel uit van de uitvoering van het door de Vlaamse Regering goedgekeurde Masterplan Scholenbouw 2.0.

Het Vlaamse schoolgebouwenpatrimonium omvat een omvangrijke oppervlakte van een geschatte 19,1 miljoen m^2. Demografische ontwikkelingen en de beperkte ruimte in Vlaanderen en Brussel zetten aan tot het effectief delen van schoolinfrastructuur. Maar ook de budgettaire context dwingt ons om de geïnvesteerde scholenbouwmiddelen zo efficiënt mogelijk in te zetten en zo goed mogelijk te laten renderen. Er is een groeiende nood en vraag naar beschikbare ruimte voor verenigingen, initiatieven van lokale besturen, organisaties en inwoners. Het openstellen van schoolinfrastructuur biedt een antwoord op deze evoluties. In de praktijk is openstelling geen uitzonderlijke situatie meer. Er moet dan ook verdergegaan worden op die ingeslagen weg en beleidsmatig een principiele verplichting gehanteerd worden die wordt opgenomen in een decretaal kader.

De instellingen voor gewoon en buitengewoon basis- en secundair onderwijs, deeltijds kunstonderwijs en de instellingen voor het volwassenenonderwijs, kunnen slechts beroep doen op de investeringsmiddelen van AGION en het GO! voor de aankoop, nieuwbouw en renovatie van schoolinfrastructuur als deze infrastructuur wordt opengesteld voor derden volgens de decretale bepalingen. De openstelling betreft ruimten en gebouwonderdelen die zich in alle redelijkheid kunnen lenen tot openstelling na de schooluren.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Met voorliggend ontwerp van decreet wenst de Vlaamse Regering uitvoering te geven aan de beleidsnota onderwijs en het Masterplan scholenbouw 2.0.

De oppervlakte van het Vlaamse onderwijspatrimonium wordt geschat op 19,1 miljoen m^2.[1] Onderwijsinfrastructuur biedt veel opportuniteiten voor openstelling in de gemeenschap. Schoolgebouwen die voor het grootste deel worden gerealiseerd met middelen van de Vlaamse Gemeenschap dienen zoveel als mogelijk te worden open gesteld voor gebruik door derden.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

Demografische ontwikkelingen en de beperkte ruimte in Vlaanderen en Brussel zetten aan tot het effectief delen van schoolinfrastructuur. Maar ook de budgettaire context dwingt ons om de geïnvesteerde scholenbouwmiddelen zo efficient mogelijk in te zetten en zo goed mogelijk te laten renderen. Schoolgebouwen van de toekomst moeten daarom opengesteld worden voor gebruik door derden. Vandaag is onderwijsinfrastructuur al in vele steden en gemeenten toegankelijk buiten de schooluren. Desondanks blijft het aantal uren openstelling van onderwijsinfrastructuur voor gebruik door derden vaak slechts beperkt. Intussen blijft de vraag naar ruimte door verenigingen, initiatieven van lokale besturen, organisaties en buurtbewoners hoog.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

Het is de bedoeling om het buitenschools gebruik van de schoolgebouwen te maximaliseren. Daarom wordt gekozen voor de principiële verplichting tot openstelling van schoolinfrastructuur. De substantiele investeringen van de overheid in schoolinfrastructuur brengen met zich mee dat de Vlaamse Regering er van uitgaat dat de bereidheid tot de openstelling van schoolinfrastructuur een voorwaarde moet worden voor de investeringsmiddelen. In de praktijk is openstelling al lang niet meer een uitzonderlijke situatie. Er moet dan ook verdergegaan worden op die ingeslagen weg en er wordt geopteerd om beleidsmatig een principiële verplichting te hanteren. De openstelling wordt principieel verplicht voor de ruimten en gebouwonderdelen die zich in alle redelijkheid kunnen lenen tot openstelling na de schooluren. Hierbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan polyvalente ruimten en sporthallen. Zoals geformuleerd in OD 4.1 van het Masterplan Scholenbouw 2.0, wordt deze principiele verplichting opgenomen in voorliggend decretaal kader dat maximaal oog heeft voor de praktische haalbaarheid en de organisatorische gevolgen waarbij er ook aandacht is voor situaties waar de openstelling omwille van specifieke en gemotiveerde redenen niet mogelijk zou zijn. Personele of andere middelen die schoolbesturen inzetten om aan deze principiële verplichting te voldoen, kunnen nooit beschouwd worden als afwending van onderwijsmiddelen.

---

[1] AGION (2020) Schoolgebouwenmonitor 2018-2019 – Indicatoren voor de kwaliteit van de schoolgebouwen in Vlaanderen.

Impactanalyse

• Maatschappelijk

De maatschappelijke impact van dit beleidsinitiatief is groot en situeert zich op het niveau van de gemeenschap.

• Joker

De maatregelen die het belang van personen jonger dan 25 jaar rechtstreeks raken (jongeren- en kindeffectrapportering (JoKeR)), worden hierna toegelicht

Probleemstelling en beleidsdoelstelling

Hiervoor wordt verwezen naar wat hoger is omschreven onder punt B.

Beleidsopties

- Nuloptie:
  - voortzetting van de bestaande toestand. Er wordt geen principiele verplichting opgelegd tot de openstelling van schoolinfrastructuur.
  - Het Masterplan scholenbouw 2.0. zoals door de Vlaamse Regering op 10 juli 2020 goedgekeurd, bevat echter de expliciete keuze voor een principiele openstelling voor ruimten en gebouwonderdelen die zich in alle redelijkheid lenen tot openstelling. Bij afweging van de beleidsopties werd gekozen voor die optie met de meest positieve impact.
- Optie 2: nieuwe beleidsmaatregel door de principiele verplichting tot openstelling – gekozen optie
  - Er wordt een principiele verplichting opgelegd tot het openstellen van schoolinfrastructuur zoals geregeld in het decreet.
  - De openstelling betreft ruimten en gebouwonderdelen die zich in alle redelijkheid kunnen lenen tot openstelling na de schooluren.
  - De beschreven procedure gaat ook uit van redelijkheid in de verantwoording voor zowel de voorgenomen openstelling, alsook de eventuele afwijking ervan.

Analyse van de effecten

- Nuloptie:

  Voor de jongeren is er een negatieve impact omdat het opportuniteiten ontzegt om gebruik te maken van schoolgebouwen die zullen gerealiseerd worden. Reeds nu wordt schoolinfrastructuur opengesteld, maar een principiele verplichting tot openstelling zal zorgen voor een structurele impact. Indien er geen principiéle verplichting is tot openstelling kunnen jongeren extra kansen missen om gebruik te maken van de schoolinfrastructuur voor bijvoorbeeld sportclubs, sportactiviteiten, culturele activiteiten, verenigingsleven, jeugdbewegingen, huiswerkbegeleiding, ...

De nuloptie kan ook een negatieve impact hebben op de kinderrechten/mensenrechten van de jongeren. Als de school zich niet zou openstellen voor de buurt, ontneemt het zich ook de kans om een bredere ontmoetingsplaats te worden en een belangrijke spil te worden in de maatschappij.

- Optie 2: nieuwe beleidsmaatregel door de principiele verplichting tot openstelling – gekozen optie

Voor de jongeren is er een positieve impact omdat meer opportuniteiten gecreëerd worden waar jongeren een voordeel kunnen halen uit de openstelling van schoolinfrastructuur. Dit kan bijvoorbeeld betrekking hebben op het gebruik voor sportclubs, sportactiviteiten, culturele activiteiten, verenigingsleven, jeugdbewegingen, huiswerkbegeleiding,.. De principiële openstelling heeft dus ook een positieve impact op de kinderrechten/mensenrechten van de jongeren, o.a. wat betreft het recht op vrije tijd.
Ook gebruik voor bv. studie, buitenschoolse kinderopvang, muziekacademies, bijeenkomsten kunnen meer ingeburgerd geraken.
Het voordeel is dus dat de substantiële middelen die geïnvesteerd worden in schoolinfrastructuur, zo efficient mogelijk worden ingezet. De demografische ontwikkelingen en de beperkte ruimte in Vlaanderen en Brussel zetten hiertoe aan. Dit kan dus een win-win zijn voor zowel de scholen als voor derdegebruikers.

Bij de openstelling van de schoolinfrastructuur waarvan ook de jongeren een voordeel bij kunnen hebben, zijn er ook aandachtspunten. De partners en gebruikers bij de realisatie van schoolinfrastructuur kunnen relevante inzichten aanleveren, zoals over de inrichting van de ruimtes. Daarnaast is het belangrijk om duidelijke afspraken op papier te maken met alle betrokken partijen Goede afspraken vermijden potentiële problemen.
Het is ook van belang en aan te bevelen dat er een goede en open dialoog is tussen de school en de derdegebruiker(s), zoals jongeren maar ook anderen. Het is best om tijdig te communiceren zodat eventuele ergernissen niet evolueren in problemen.

Vergelijking van de opties

Er is geen alternatieve optie en er wordt gekozen voor een principiele verplichting tot openstelling van schoolinfrastructuur. Bij afweging van de beleidsopties werd gekozen voor die optie met de meest positieve impact.

Uitvoering

Hiervoor wordt verwezen naar wat verder volgt onder "Implementatie".

Toezicht en handhaving

Er gebeurt toezicht en handhaving zoals beschreven doorheen de bepalingen van het decreet, met name hoofdstuk 2 en 3 van het decreet waarbij er de rol is van AGION en het GO! voor respectievelijk het gesubsidieerd onderwijs en het GO! zelf.

- Budgettair

De artikelen van het ontwerp van decreet hebben geen budgettaire impact op de onderwijsbegroting.

Implementatie

Het voorliggende voorontwerp van decreet treedt in werking drie maanden na de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad.

Voorafgaand aan de inwerkingtreding gebeurt de communicatie naar het onderwijsveld. Na de inwerkingtreding is er een principiële verplichting tot openstelling van schoolinfrastructuur volgens de voorwaarden en procedure zoals bepaald in het decreet.

C. Totstandkomingsprocedure

Dit ontwerp van decreet werd voorafgaand aan de indiening in het Vlaams Parlement voor advies voorgelegd aan de Vlor en de afdeling Wetgeving van de Raad van State.

Het advies van de Vlor werd verstrekt op 26 januari 2023.

De Vlor onderschrijft de doelstelling van dit voorontwerp van decreet: het principe om scholen open te stellen na de schooluren is een goede zaak voor de samenleving. Door het gebruik van schoolgebouwen te delen versterken scholen de lokale gemeenschap en helpen ze om een reele nood aan ruimte te lenigen voor verenigingen, organisaties en buurtbewoners. De Vlor gaat ook akkoord dat de onderwijsinspectie de openstelling van schoolinfrastructuur controleert nadat die in gebruik is genomen.

De Vlor vreest dat het verplichten van de schoolbesturen contraproductief zal werken omdat sommige schoolbesturen hun infrastructuurproject zouden uitstellen of schrappen en dat er nog drempels zijn om scholen open te stellen zoals extra investeringen in beveiliging en faciliteiten, extra onderhoudskosten, fiscale aandachtspunten, administratieve en logistieke taaklast, vergunningen en het akkoord van de eigenaar.

Omtrent het aandachtspunt rond extra investeringen voor bv. beveiliging, faciliteiten en extra kosten, kan echter opgemerkt worden dat de Vlaamse Regering substantiële bijkomende investeringen doet met een groeipad waardoor er op kruissnelheid vanaf 2024 200 miljoen euro extra bijkomt voor schoolinfrastructuur.

Het is trouwens nu al zo dat bepaalde ingrepen zoals beveiliging en toegangscontrole voor subsidie in aanmerking komen. De openstelling van schoolinfrastructuur hoeft daarenboven niet automatisch meer werk en/of hogere kosten in te houden. Indien men vanaf de vroegste fase over het nadenken over het toekomstige schoolgebouw, reeds aandacht heeft voor het toekomstig gebruik met openstelling, dit meeneemt in de projectdefinitie en er rekening mee houdt in de aanbesteding van het bouwproject, dan blijkt de bouwkost ongeveer hetzelfde te zijn.

Wat de fiscale aandachtspunten betreft kan alvast worden aangegeven dat voor wat de Vlaamse bevoegdheid betreft, met name de onroerende voorheffing en de vrijstelling hiervan waar de schoolbesturen in principe van kunnen genieten, uit contact met VLABEL is gebleken dat er rekening houdend met het reglementair kader van de Vlaamse Codex Fiscaliteit en de omzendbrief FB/VLABEL/2007 niet dient gevreesd te worden dat de openstelling zou leiden tot het verlies van de vrijstelling van de onroerende voorheffing. Belangrijk is de hoofdzakelijke bestemming voor onderwijs. Voor wat het verlaagde btw-tarief van 6% betreft voor schoolgebouwen, mag het duidelijk zijn dat dit geen Vlaamse maar een federale bevoegdheid is. Er is echter vanuit Vlaams niveau gepleit bij de federale minister van begroting om in het kader van Vlaamse beleid van openstelling, het behoud van het verlaagd btw-tarief voor schoolgebouwen te willen onderschrijven en bewerkstellingen. Er dient overigens op gewezen te worden dat de voorliggende regeling van principiële openstelling van schoolinfrastructuur, duidelijk uitgaat van een principe van redelijkheid en proportionaliteit. Er wordt een vrijheid gelaten aan de onderwijsinstelling om te beslissen over de concrete invulling en de voorwaarden van de activiteiten die worden georganiseerd in het kader van de openstelling. De decretale bepalingen bevatten geen omschrijvingen wat betreft minimale frequentie of intensiteit van de openstelling. En er is ook de mogelijkheid voorzien van een tijdelijke of permanente afwijking van de openstellingsverplichting. Het feit dat, zoals de Vlor zelf aangeeft, er nu al een openstelling is in 62% van de schoolgebouwen, is zelf al in de concrete realiteit een indicatie dat openstelling mogelijk is en gebeurt. Wat een positieve zaak is.

Ook wat het element van administratieve en logistieke taaklast betreft, is het operationeel aspect zeker van belang. Maar ook hier kan gewezen worden op de reeds huidige openstelling in de meerderheid van de schoolgebouwen. Dit gebeurt dus al op het veld. Daarbij kunnen ook afspraken gemaakt worden met de derdegebruikers om dit in goede banen te leiden en om de verantwoordelijkheden te verdelen. Ook dit maakt deel uit van de verkenning van de mogelijkheden en opportuniteiten van de openstelling, wat men best meeneemt in de vroegste fase van de voorbereiding van een toekomstig bouwproject. Lokale besturen kunnen ook een faciliterende rol spelen. Tot slot kunnen ook bouwtechnische ingrepen bijdragen tot een openstelling met aandacht voor het operationeel beheer.

In het decretaal kader wordt ook voorzien dat er een consultatie gebeurt van het lokale bestuur. Het lokale bestuur is bij uitstek een goede partner om op lokaal vlak te kijken naar de mogelijkheden voor een openstelling van de voorgenomen schoolinfrastructuur. Ook hier kan er een win-win zijn voor het lokale bestuur zelf, alsook voor organisaties en verenigingen die nood hebben aan beschikbare ruimte. Dit sluit dan ook aan bij de suggestie van Vlor zelf om de lokale overheden in te schakelen.

Ook de opmerking van de Vlor kan worden bijgetreden dat het moet mogelijk zijn dat andere beleidsdomeinen co-financieren bij schoolinfrastructuur. Vanuit de onderwijsregelgeving is er alvast niets dat dit verhindert en het sluit ook aan bij de goede praktijken voor openstelling en multifunctioneel gebruik, dat schoolbesturen vanaf de vroegste fase van de voorbereiding, ook zien welke subsidies mogelijk zijn van verschillende beleidsdomeinen, afhankelijk van het betrekken van andere gebruikers.

De principiële verplichting tot openstelling is ook enkel van toepassing op aankoop, nieuwbouw of substantiele renovatie. Het is dus niet van toepassing op kleinere investeringen zoals het vernieuwen van dakgoten of stookketel die door de Vlor worden vernoemd.

Ten gevolge van de opmerking en vraag van de Vlor om de bezwaartermijn te verlengen, wordt de bezwaartermijn aangepast van veertien dagen naar twee maanden.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Dit decreet regelt een bevoegdheid inzake onderwijs en heeft derhalve betrekking op een gemeenschapsaangelegenheid.

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid doordat het betrekking heeft op een onderwijsmaterie.

Artikel 2

Artikel 2 bevat een definitie van de voornaamste terugkerende termen in het decreet. Het gaat over de termen AGION en GO!.

Artikel 3

Artikel 3 bepaalt op wie en wanneer dit decreet van toepassing is. Het decreet is van toepassing op de instellingen voor gewoon en buitengewoon basis- en secundair onderwijs, instellingen voor deeltijds kunstonderwijs en de instellingen voor volwassenenonderwijs met betrekking tot de aankoop, nieuwbouw en renovatie van schoolinfrastructuur.

De onderwijsinstellingen kunnen slechts beroep doen op de investeringsmiddelen van AGION en het GO! als de betreffende infrastructuur waarvoor de subsidie wordt aangevraagd wordt opengesteld voor derden volgens de decretale bepalingen. De onderwijsinstelling beslist over de concrete invulling en de voorwaarden van de activiteiten bij openstelling.

Er kan tijdelijk of permanent afgeweken worden van de principiële verplichting tot openstelling als kan worden aangetoond dat openstelling onmogelijk is omwille van objectieve factoren.

Artikel 4

Artikel 4 bepaalt de procedure bij AGION. De inrichtende macht die een subsidieaanvraag bij AGION indient moet een motivering voorzien waaruit de openstelling van de schoolinfrastructuur blijkt. Ingeval de inrichtende macht een afwijking van de principiële verplichting vraagt, is er ook een goed onderbouwde motivering vereist.

Met de reguliere subsidiering wordt de klassieke wijze waarop de inrichtende macht in het gesubsidieerd onderwijs beroep kan doen op de financiële middelen voor investeringen in schoolinfrastructuur conform de geldende onderwijsregelgeving. Het gaat niet om de alternatieve financiering zoals DBFM of huursubsidies. Het gaat dus om de reguliere investeringen. Hieronder vallen ook de capaciteitsprojecten: deze worden bepaald op het niveau van de Vlaamse Regering, maar eens de projecten worden aangeduid kennen ze eenzelfde verloop als de andere reguliere investeringen.

De motivering van de voorgenomen openstelling moet minstens een aantal elementen bevatten: een beschrijving van de infrastructuurdelen die worden opengesteld, wie de voorgenomen derde gebruikers zullen zijn, een verslag van de consultatie van het lokale bestuur inzake de realisatie van een openstelling van de betreffende schoolinfrastructuur en een engagementsverklaring voor gebruik door derden.

De motivering voor een permanente afwijking moet minstens volgende twee elementen bevatten: enerzijds een analyse van de objectieve factoren die openstelling onmogelijk maken of een bewijs van de acties die de inrichtende macht ondernam om invulling te geven aan de openstelling en anderzijds een verslag van de consultatie van het lokale bestuur inzake de realisatie van een openstelling van de betreffende schoolinfrastructuur.

AGION kan steeds om bijkomende informatie, documenten of verduidelijkingen verzoeken.

Artikel 5

In artikel 5 wordt toegelicht wat er gebeurt na indiening van de subsidieaanvraag bij AGION. AGION informeert de inrichtende macht over haar beslissing over het voldoen aan de openstelling van de schoolinfrastructuur of over het toestaan van de gevraagde afwijking. Dit als ontvankelijkheidstoetsing van de subsidieaanvraag.

Als AGION beslist dat er niet voldaan is aan de voorwaarden voor openstelling of afwijking, wordt de subsidieaanvraag niet goedgekeurd.

Als AGION een tijdelijke afwijking toestaat, bepaalt AGION de voorwaarden.

AGION houdt bij haar beslissing rekening met de elementen die de inrichtende macht dient te bezorgen aan AGION overeenkomstig artikel 4 van het decreet. Daarbij wordt immers bepaald welke motiveringselementen moeten worden bezorgd voor zowel de gewone subsidieaanvraag, alsook de aanvraag waarbij een permanente of tijdelijke afwijking wordt gevraagd. Deze elementen helpen de inrichtende macht in het onderbouwen van de aanvraag en de objectivering van diverse relevante aandachtspunten en zorgen ervoor dat een goed voorbereid en doordacht voortraject wordt doorlopen door een inrichtende macht. Het realiseren van een toekomstig schoolgebouw is immers een belangrijk ingrijpend initiatief dat maatschappelijk en budgettaire belangrijk is, zowel voor de inrichtende macht, als voor de overheid.

Artikel 6

Dit artikel bepaalt dat de inrichtende macht binnen twee maanden na ontvangst van de beslissing van AGION een bezwaar kan formuleren met motivering. Na onderzoek van het bezwaar communiceert AGION de finale beslissing aan de inrichtende macht.

Artikel 7

Artikel 7 bepaalt de procedure bij het GO!. Het GO! keurt de financiering van de infrastructuurprojecten goed waarbij er sprake is van openstelling voor derden.

Het GO! zorgt ervoor dat per infrastructuurproject bij de openstelling van de schoolinfrastructuur minstens volgende elementen opgenomen zijn in het aanvraagdossier: een beschrijving van de delen van de schoolinfrastructuur die worden opengesteld, de voorgenomen derden die de schoolinfrastructuur zullen gebruiken, een verslag van de consultatie van het lokale bestuur inzake de realisatie van een openstelling van de betreffende schoolinfrastructuur en een engagementsverklaring om derden de opengestelde schoolinfrastructuur te laten gebruiken.

De motivering voor een permanente afwijking moet minstens volgende twee elementen bevatten: Enerzijds een analyse van de objectieve factoren die de openstelling onmogelijk maken of een bewijs van de acties die de inrichtende macht ondernam om invulling te geven aan de openstelling en anderzijds een verslag van de consultatie van het lokale bestuur inzake de realisatie van een openstelling van de betreffende schoolinfrastructuur.

Het GO! kan, als een infrastructuurproject wordt goedgekeurd waarbij tijdelijk wordt afgeweken van de openstelling van de schoolinfrastructuur, minstens rapporteren over de voorwaarden die aan de tijdelijke afwijking verbonden zijn.

Artikel 8

In dit artikel wordt een rol toevertrouwd aan de onderwijsinspectie om de openstelling te controleren nadat de schoolinfrastructuur in gebruik is genomen. Op die manier gebeurt een gelijke controle voor zowel het gesubsidieerd onderwijs alsook het GO! Het artikel voorziet tevens in een delegatie waarbij de Vlaamse Regering de nadere modaliteiten bepaalt van de controle.

Artikel 9

Artikel 9 bepaalt dat AGION de inrichtende machten van het gesubsidieerd onderwijs en het GO! haar scholen en scholengroepen kunnen vragen om te rapporteren over het gebruik van de schoolinfrastructuur.

Artikel 10

Artikel 10 stelt dat het decreet in werking treedt op de eerste dag van de derde maand na bekendmaking in het Belgisch Staatsblad.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Ben WEYTS